

JUSTITSMINISTERIET

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
DK Danmark

Dato: 28. februar 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Sidsel Bøndergaard
Sagsnr.: 2018-0036-0075
Dok.: 672415

Sundheds- og Ældreministeriet har ved e-mail af 22. december 2017 anmodet Justitsministeriet om bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 334 og 335 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål nr. 334 (Alm. del) har følgende ordlyd:

"Vil ministeren redegøre for, hvad den nuværende kriminalisering af stofbrugere samlet set koster samfundet, om nødvendigt med indhentelse af oplysninger fra Finansministeriet til at bidrage til besvarelsen?"

Spørgsmål nr. 335 (Alm. del) har følgende ordlyd:

"Vil ministeren redegøre for, hvorledes den nuværende kriminalisering af stofbrugere påvirker stofbrugerne positivt og negativt socialt set?"

Justitsministeriet kan for så vidt angår spørgsmål nr. 334 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg henvise til Justitsministeriets besvarelse af 17. januar 2018 af spørgsmål nr. 333 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg om omkostningerne for retssystemet. I besvarelsen angives det bl.a., at der ikke findes en samlet opgørelse over de udgifter i retsvæsenet, som anvendes i forbindelse med håndteringen af personer, der besidder euforiserende stoffer i mængder, der indikerer, at besiddelsen sker til eget brug. Besvarelsen vedhæftes.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet kan herudover for så vidt angår spørgsmål nr. 335 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg oplyse, at det er ministeriets opfattelse, at der med straffebestemmelser i lovgivningen om euforiserende stoffer bliver sendt et klart signal om, at besiddelse af euforiserende stoffer som rusmiddel er ulovlig og har strafferetlige konsekvenser. Dette har til formål at begrænse udbredelsen af euforiserende stoffer og dermed beskytte befolkningen fra de skadevirkninger, som er en følge af brugen af narkotika.

Justitsministeriet er ikke umiddelbart bekendt med eventuelle undersøgelser, der behandler spørgsmålet om, i hvilket omfang kriminalisering påvirker stofbrugere i social henseende.

Justitsministeriet skal anmode om at modtage kopi af de endelige besvarelser af spørgsmålene.

Søren Pape Poulsen

Lene Steen

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. januar 2018
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Andreas Dinesen Hansen
Sagsnr.: 2017-0030-0693
Dok.: 617888

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 333 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. december 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT).

Søren Pape Poulsen

Rune Nørr

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 333 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvad den nuværende kriminalisering af stofbrugere samlet set koster hele retssystemet”

Svar:

Justitsministeriet har i besvarelsen lagt til grund, at spørgeren med ”kriminalisering af stofbrugere” henviser til, at det er strafbelagt at besidde euforiserende stoffer til eget brug. Justitsministeriet har derfor, hvor det er muligt, begrænset besvarelsen sådan, at der alene medtages omkostninger, der relaterer sig til sager om personer, der besidder euforiserende stoffer i mængder, der indikerer, at besiddelsen sker til eget brug.

Det bemærkes, at det efter lovgivningen om euforiserende stoffer tillige er strafbelagt bl.a. at indføre og videresælge euforiserende stoffer, og at en generel opgørelse af omkostninger forbundet med overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer derfor indeholder andre og flere omkostninger end dem, som det er lagt til grund, at spørgeren efterspørger.

Der findes ikke en samlet opgørelse over de udgifter i retsvæsenet, som anvendes i forbindelse med håndteringen af personer, der besidder euforiserende stoffer i mængder, der indikerer, at besiddelsen sker til eget brug. Justitsministeriets myndigheder besidder dog hver især en række informationer om ressourceforbruget relateret til lovgivningen om euforiserende stoffer, som fremgår af besvarelsen. For så vidt angår myndighedernes skøn, understreges det, at det er enkeltstående redegørelser for myndighedernes ressourceforbrug, som ikke retvisende kan akkumuleres.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Anklagemyndigheden opgør ikke omkostningerne ved behandlingen af sager vedrørende stofbrugere særskilt. I tabellen nedenfor er angivet et skøn over omkostningerne ved behandling af sager, der er registreret under gerningskoden ”84110 Lov om euforiserende stoffer”. Skønnet er angivet ud fra antallet af sager og en gennemsnitlig stykpris for denne type sager, og det er derfor i sagens natur behæftet med nogen usikkerhed. I årene fra

2015 til 2017 kan på den baggrund angives følgende skønnede omkostninger:

Tabel 1
Anklagemyndighedens skønnede omkostninger – '84110 Lov om euforiserende stoffer'

Mio. (2017-pl)	2015	2016	2017
Omkostninger	15.2	16.9	17.0

Kilde: Rigsadvokaten

Omkostningerne er alene skønnet for gerningskode '84110 Lov om euforiserende stoffer', og der er set bort fra gerningskoder, der omhandler salg, smugling og hæleri i forbindelse med narkotika samt gerningskoder vedrørende dopingmidler og lægemiddeloven. Følgende gerningskoder vedr. narkotika mv. er således ikke medtaget i opgørelsen:

- '71281 Salg af narkotika'
- '71282 Smugling m.v. af narkotika'
- '71286 Dopingmidler, salg af (skærpende omstændigheder)'
- '71287 Dopingmidler, smugling mv. (skærpende omstændigheder)'
- '76611 Hæleri med hensyn til narkotika'
- '76612 Hæleri med hensyn til narkotika - groft'
- '84111 Lov om euforiserende stoffer (Salg)'
- '86240 Lægemiddeloven'
- '86245 Lov om forbud mod visse dopingmidler''

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvist oplyse, at stofbrugere i besvarelsen defineres som personer, der er sigtet for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget brug. Personer, der er sigtet for besiddelse af euforiserende stoffer med henblik på videre salg, er ikke inkluderet i besvarelsen.

Rigspolitiet kan oplyse, at politiets registreringspraksis ikke understøtter, at det faktiske ressourceforbrug for politiets medarbejdere på området kan udskilles fra politiets øvrige aktiviteter. Rigspolitiet vurderer, at størstedelen af politiets ressourcer anvendt på stofbrugere udgøres af lønudgifter til politiets medarbejdere. Rigspolitiet skal gøre opmærksom på, at sager, hvor en person er sigtet for at være i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget brug, oftest vil indebære et bødeforlæg, og der vil derfor være et begrænset ressourceforbrug ved denne type sager.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at politiets direkte driftsudgifter i forbindelse med sager, hvor en person er anmeldt eller sigtet for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer til eget brug var på ca. 1,4 mio. kr. i 2017, jf. tabel 2. Det bemærkes, at tallene ikke viser politiets ressourceforbrug i form af tid eller lønomkostninger.

Tabel 2
Oversigt over driftsudgifter relateret til personer, der besad ulovlige euforiserende stoffer år 2015 til 2017

Kr. (2017-pl)	2015	2016	2017
Udgiftskategori			
Ransagning, låsesmede mv.	46.259	41.118	59.109
Erstatning for uberettiget varetægtsfængsling ¹	1.220	28.845	-
Forsvarssalærer ^{1 2}	1.714.781	1.565.829	1.061.108
Lægeudgifter og retsmedicinske udgifter ²	318.592	166.061	229.975
Rejsseudgifter	2.994	1.695	1.205
Tolkeudgifter	37.242	69.051	78.181
Øvrige indtægter og udgifter	16.168	8.166	6.642
I alt	2.137.256	1.864.433	1.436.220

1) Udgifter til erstatning for uberettiget varetægtsfængsling og forsvarssalærer afholdes af statskassen, mens de øvrige udgifter afholdes af politiets almindelige bevilling.

2) Udgifterne til forsvarssalærer og lægeudgifter til blodprøver og retsmedicinske analyser kan opkræves som sagsomkostninger, hvis dommen tilsiger pålæggelse af sagsomkostninger.

Kilde: Rigspolitiet

I forlængelse af ovenstående skal Rigspolitiet gøre opmærksom på, at der ved domfældelse kan pålægges den dømte at betale sagens omkostninger, og dele af ovenstående driftsudgifter kan således blive tilbagebetalt til statskassen. Opkrævningen vil typisk omfatte udgiftskategorierne ”forsvarssalærer” og ”lægeudgifter” og ”retsmedicinske ydelser”. Eventuelle indtægter fra de pålagte sagsomkostninger tilfalder statskassen. Hvis de pålagte sagsomkostninger ikke indbetales, oversendes kravet til inddrivelse hos SKAT.

Som nævnt kan Rigspolitiet ikke foretage en opgørelse over politiets personaleresourcer, der anvendes i relation til stofbrugere. Rigspolitiet kan dog oplyse, at der i 2017 var ca. 20.500 anmeldelser af personer, der besad ulovlige euforiserende stoffer til eget brug og ca. 19.200 sigtelser af personer, der besad ulovlige euforiserende stoffer til eget brug jf. tabel 3.

Tabel 3

Oversigt over antal sigtelser og anmeldelser af personer, der besad ulovlige euforiserende stoffer til eget brug i år 2014 til 2017

Antal sigtelser og anmeldelser	2014	2015	2016	2017 ¹
Anmeldelser	21.412	19.019	18.144	20.503
Sigtelser	21.307	17.798	16.866	19.204

1) Bemærk at antallet af anmeldelser og sigtelser for 2017 fortsat er under validering

Kilde: Rigspolitiet²²

Domstolsstyrelsen har oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen er i besiddelse af oplysninger om de samlede udgifter til behandling af straffesager per år, men har ikke oplysninger om udgifter vedrørende de enkelte lovovertrædelser.

Domstolsstyrelsen kan oplyse, at sager om besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug efter Domstolsstyrelsens vurdering typisk bliver behandlet som sager uden domsmænd efter retsplejelovens kapitel 80.

Retten kan endvidere behandle sådanne sager efter den forenklede bødesagsproces i medfør af retsplejelovens § 896 a (en del af kapitel 80) uden afholdelse af et retsmøde. Betingelserne herfor er, at det i bødeforlægget er angivet, at den pågældende, hvis bødeforlægget ikke vedtages, uden yderligere varsel kan blive dømt uden mulighed for at anke, medmindre den pågældende inden for den i bødeforlægget fastsatte frist har anmodet om et retsmøde i sagen.

Domstolsstyrelsen kan oplyse, at gennemsnitsprisen pr. sag for en sag uden domsmænd ved byretterne i 2016 er 1.082 kr.

Gennemsnitsprisen inkluderer ikke en eventuel ankebehandling af sagerne.

Der er mindre usikkerheder forbundet med den beregnede gennemsnitspris, da de totale driftsudgifter ved byretterne i 2016 er fordelt på baggrund af bl.a. byretternes sagsvægtningssmodel og manuelle tidsregistreringer i 2016. Et retvisende resultat er dermed afhængig af ensartetheden i byretternes tidsregistreringspraksis, samt hvor præcis sagsvægtningssmodellen er.

Sager om besiddelse af euforiserende stoffer er formentlig ikke de sager, der er mest ressourcekrævende, hvorfor en sag om besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug nok vil ligge under ovennævnte gennemsnitspris for en sag uden domsmænd.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen kan generelt oplyse, at antallet af pladser til afsoning af domme for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer i perioden 2015-2017 kan opgøres som nedenfor. Der er heri taget højde for en belægsmålsætning på 94 pct. ved omregning fra fangedage til årspladser. Sættes det gennemsnitlige antal pladser i sammenhæng med de udgifter til pladserne, der generelt regnes med (i 2018-PL), fås de nedenstående beløb. Under disse forudsætninger kan kriminalforsorgens udgifter samlet set opgøres til cirka 60 mio. kr. årligt.

Tabel 4

Samlede udgifter hos kriminalforsorgen til pladser til afsoning af domme for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer

Mio. kr.	2015	2016	2017	Gns.	Pris per dag (2018-pl)	Gns. udgifter per år (mio. kr.)
Arrest	12	19	15	16	1.262	7,1
Åben	55	70	74	66	1.389	33,7
Lukket	22	20	18	20	1.975	14,6
Pension	3	7	9	6	1.259	2,9
Fødlænke	23	22	22	22	412	3,3
I alt						61,6

Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen

Antallet er alene opgjort ud fra, at overtrædelse af lov om euforiserende stoffer er hovedkriminaliteten. Der er ikke inddraget udgifter til tilsyn med hverken prøveløsladte eller betinget dømte. Tallene for arrestpladser angår alene de dømte, som afsoner i arrest. Pladsforbrug for arrestanter, der er sigtet/tiltalt for lov om euforiserende stoffer, indgår ikke, da der ikke foreligger oplysninger om sigtelseskriminalitet for arrestanterne på en sådan måde, at data kan udtrækkes elektronisk.”